

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud odůvodnil napadené usnesení mimo jiné též tím, že byl krajský soud v M. O. podle § 1 vyr. ř. a § 65, odst. 2 konk. ř. (zák. č. 64/1931 Sb. z. a n.) nepřislušný k zahájení vyrovnacího řízení. Za rozhodné pro otázku příslušnosti pokládal, že firma Jos. S. má podnik v M., tedy nikoli v tuzemsku. Z toho vyvozoval místní nepřislušnost krajského soudu v M. O. Z toho je zřejmé, že v základě šlo o otázku tuzemského soudnictví ve smyslu § 42 j. n., takže přípustnosti dovolacího rekursu nepřekáží ustanovení § 528, odst. 1 c. ř. s. v doslovu čl. I, č. 5 zákona č. 251/1934 Sb. z. a n. a čl. I zák. č. 314/1936 Sb. z. a n., jež jinak platí také podle § 70 vyr. ř. a § 188 konk. ř. ve vyrovnacím řízení. Dovolací rekurs je tedy přípustný, avšak není opodstatněn. Je sice správné, že ve smyslu § 65, odst. 2 konk. ř. (§ 1 vyr. ř.) pro určení místa, kde se podnik provozuje, rozhodná je skutečnost, odkud jest řízen. Podle vlastního navrhovatelčina tvrzení je tento podnik řízen v M. ustanoveným tam komisařem. Příslušnost krajského soudu v M. O. nebyla tedy v době návrhu na zahájení vyrovnacího řízení založena místem podniku firmy. Poněvadž navrhovatelka je veřejnou obchodní společností, rozhodovalo tu v druhé řadě podle § 65, odst. 2 první věta konk. ř. (§ 1 vyr. ř.) nikoliv bydliště veřejných společníků, nýbrž sídlo její a také to jest v M., jak jest zřejmé i ze zápisu v obchodním rejstříku. Podle toho navrhovatelka nemá v tuzemsku ani podniku, ani sídla, takže přicházela ve smyslu ustanovení § 65, odst. 2 druhá věta konk. ř. (§ 1 vyr. ř.) konečně v úvahu ještě okolnost, zda má navrhovatelka v obvodu tuzemského a to krajského soudu v M. O. aspoň majetek. V tom směru navrhovatelka nic určitého netvrdila a není to jasné ani z příloh připojených k návrhu na zahájení vyrovnacího řízení (§ 2, odst. 2 vyr. ř.). Právě proto, že šlo o otázku, zda by byl krajský soud v M. O. jako tuzemský soud příslušný k zahájení vyrovnacího řízení, bylo na navrhovatelce, aby přesně a určitě uvedla již v návrhu, kde v tuzemsku je její majetek a v čem spočívá a zvláště, zda a jaký majetek má v obvodu krajského soudu v M. O. Avšak z nejasného a v tomto směru i neúplného návrhu není zřejmé, že by měla v tuzemsku majetek, který by mohl přijíti v úvahu pro vyrovnací řízení. Marné jest proto opačné tvrzení její v dovolacím rekursu. Krajský soud v M. O. nebyl tedy příslušný k zahájení vyrovnacího řízení.

Čís. 17333.

Starosta obce (na Moravě), která je provozovatelkou lomu (§ 1 úraz. zák.), nepatří k osobám uvedeným v § 47 úr. zák.

(Rozh. ze dne 9. června 1939, Rv II 451/38.)

Srov. Sb. n. s. čís. 128, 15728.

Žalobce domáhá se na žalovaném starostovi obce D. B. náhrady škody způsobené mu při předčasném výbuchu třaskavin v kamenolomu, jehož jest obec D. B. provozovatelkou. K opodstatnění žalobou uplatňovaného nároku uvedl žalobce, že nehodu zavinil žalovaný proto, že k trhání zjednal žalobce spolu s jinými dělníky, ač věděl, že zjednaní jsou v tomto oboru naprosto nezkušenými dělníky, že nedozíral na trhání kamene v obecním kamenolomu a že ani žalobce ani ostatní dělníky nepoučil řádně o způsobu práce a zacházení s třaskavinami. V obecním kamenolomu neučinil také sebemenších bezpečnostních opatření a vůbec nedbal bezpečnostních předpisů ministerského nařízení č. 116/1908 ř. z., ačkoliv tak učiniti měl jako osoba, kterou obecní rada k vedení práce v tomto obecním kamenolomu pověřila. Pro tuto svou nedbalost a opomenutí byl žalovaný pravoplatně odsouzen v trestním řízení pro přešupek § 335 tr. z. Úkony, které žalovaný předsevzal a pro které byl trestně odsouzen, nespádají do působnosti starosty podle obecního řízení moravského, a mohly býti vykonány kýmkoliv, koho obecní zastupitelstvo, pokud se týče obecní rada těmito úkony pověřila. V tomto případě předsevzal žalovaný tyto úkony pouze proto, že byl k nim usnesením obecního zastupitelstva zmocněn, nikoliv proto, že je starostou obce. Byl tedy žalovaný v tomto případě jako zmocněnec obecního zastupitelstva třetí osobou podle § 47 úr. zák. Proto odpovídá žalovaný žalobci za škodu, ke které došlo jeho trestným jednáním. Nižší soudy zamítly žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 268 c. ř. s. jest civilní soud vázán odsuzujícím rozsudkem trestního soudu nejen, když podmínkou soukromoprávního nároku jest přímo, aby tu byl trestný čin, ale i tehdy, kdykoliv nějaká skutečnost jako podmínka odsouzení pro trestný čin byla trestním soudem v odsuzujícím rozsudku zjištěna a skutečnost ta jest zároveň rozhodnou pro soukromoprávní nárok a tudíž pro rozhodnutí civilního sporu (srov. Sb. n. s. civ. 12234, 15832). V tomto sporu závisí rozhodnutí o žalobním nároku především na tom, zda žalovaný byl odsouzen pro přešupek podle § 335 tr. z. jako starosta obce D. B., a dále na tom, zda jako starosta této obce, kterou jest pokládati za podnikatelku kamenolomu podle § 11 úr. zákona (srov. Sb. n. s. civ. čís. 15443), v němž se přihodil žalobci úraz, ručí za tento úraz podle § 47 téhož zákona jako osoba třetí. Žalovaný byl rozsudkem krajského soudu v J. jako soudu odvolacího uznán vinným přestupkem podle § 335 tr. z., jehož se dopustil tím, že dne 4. června 1935 v D. B. zaměstnav pro trhací práce v kamenolomu proti předpisům min. nařízení čís. 116/1908 ř. z. nezkušené dělníky, nedozíraje řádně na práce a nepoučiv náležitě dělníky, zavinil u žalobce těžké ublížení na těle. Ve výroku rozsudku odvolacího soudu není sice uvedeno, že žalovaný nedozíral na dělníky a nepoučil

je, ač k tomu byl povinen jako starosta obce D. B., avšak v odůvodnění rozsudku odvolacího soudu se výslovně uvádí, že bylo povinností žalovaného jako starosty obce, která vlastní kamenolom, přesně dbáti toho, aby se při jeho provozu plně dodržovaly bezpečnostní předpisy min. nařízení čís. 116/1908 ř. z., takže měl žalovaný jako starosta a tudíž zástupce majitele lomu dělníky náležitě poučiti a na ně dozírati. Také se v rozsudku odvolacího soudu odůvodňuje příčinná souvislost mezi jednáním a opominutím žalovaného a škodlivými následky na těle žalobcově vzniklými tím, že žalovaný nedbal dodržení bezpečnostních předpisů, ačkoliv to bylo jeho povinností jako starosty a tím odpovědného orgánu za provoz kamenolomu. Při právním posouzení žalobního nároku jest tudíž vycházeti z obsahu rozsudku trestního soudu o vině žalovaného i v této části a lze řešiti jen druhou otázku, zda žalovaný jako starosta obce D. B. jest žalobci odpovědný za následky úrazu podle § 47 úr. zákona. Odvolací soud správně dolíčil z ustanovení § 52 mor. zřízení obec., že starosta jest zákonným zástupcem obce a že jako zákonný zástupce její není třetí osobou, ručící za škodu podle § 47 úr. zákona. Na správnosti právního názoru odvolacího soudu nic nemění, nazval-li žalovaného representantem obce, neboť i tímto výrazem nevyjádřil odvolací soud nic jiného, než že žalovaný jednal jako zákonný zástupce obce D. B. Ani obecní zastupitelstvo ani obecní rada nezastupují obec na venek; obecní zastupitelstvo jest podle § 29 mor. zřízení obec. orgánem usnesení činícím a přihlížejícím a obecní rada jest podle § 48 téhož zřízení v záležitostech obecních orgán správu vedoucí a vykonávající, kdežto starostovi obce podle § 49 mor. zřízení obec. přísluší řídití práce všeliké na radu obecní vložené a přihlížeti k nim, a členové rady jsou povinni býti mu v tom nápomocni a vykonávati dle jeho nařízení a pod jeho odpovídáním práce, které jim uloží. Jako zákonný zástupce obce D. B., která byla provozovatelkou lomu podle § 11 úr. zákona, byl s touto podnikatelkou totožný, ježto tato, jsouc osobou právnickou, osobně jednati nemůže, nýbrž toliko svými zákonnými zástupci. Nepatřil tudíž žalovaný k osobám v § 47 úr. zákona vyjmenovaným, mezi něž patří pouze zřizenci závodu a osoby od podnikatele odlišné (srov. Sb. n. s. civ. čís. 128, 15728).

Čís. 17334.

Zásada, vyslovená v § 1, odst. 3, zákona č. 61/1925 Sb. z. a n., platí též pro zrušení služebního poměru u osob, které byly povolány do služeb podle zákona o obraně státu (č. 131/1936 Sb. z. a n.).

I po vydání tohoto zákona platí ustanovení § 34 č. 5 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n., že důležitým důvodem, pro který je zaměstnavatel oprávněn předčasně propustiti zaměstnance, je zejména i to, že byl zaměstnanec povolán k vykonávání vojenské služby, přesahující zákonnou dobu cvičení ve zbrani.

(Rozh. ze dne 9. června 1939, Rv II 261/39.)